

Skolbibliotek i Västerbotten - SKÄMMES!

Mina bibliotek är ett samarbete mellan Umeå kommun och kranskommunerna som innebär att alla folkbiblioteken har samma katalog, samma regler och gemensamt bokbestånd. Man har köpt speciella handikappanpassade datorer, en ny databas, en ny webbplats m.m. Att bekosta detta samarbete har inte varit gratis, långt ifrån, men aldrig någonsin har det saknats resurser eller gnällts om sparkrav. Här sparas minsann inte på krutet.

Vänder man istället blicken från folkbiblioteken (med kulturförvaltning som huvudman) mot skolbiblioteken (med skolförvaltning som huvudman) får man skärpa synen eller rentav använda förstoringsglas. Här satsas nämligen knappt något. Man får vara glad om det ens finns ett skolbibliotek.

Hur definierar man då ett skolbibliotek? Jo, det ligger i skolan och innehåller skolans samlade mediebestånd (i bästa fall) med en utbildad bibliotekarie som hjälper elever och lärare tillrätta i informationsdjungeln (kan man hoppas).

Vad är poängen med ett skolbibliotek när det finns folkbibliotek? Poängen är att skolbiblioteket är integrerat i skolan, både fysiskt och som arbetssätt, och målgruppen är uteslutande lärare och elever. Alltså anpassas verksamheten för just detta, utifrån den specifika skolans behov. Detta är otroligt viktigt när det gäller elever med inlärningssvårigheter, läs- och skrivproblem eller helt enkelt avsaknad av läslust. Skolbibliotekarien har dessutom kunskapen att guida eleverna och hjälpa dem att bli egna informationsförsörjare. Denna uppgift är idag minst lika viktig, då eleverna självständigt förutsätts kunna söka, hitta och värdera informationen som bokstavligen sköljer över dem. Dessutom kräver den av eleverna en informationskompetens som mest naturligt tillägnas dem i skolbiblioteket, i samarbete med skolbibliotekarien. En informationskompetent elev är också en elev med god läsförståelse.

Det finns många utredningar* som visar att skolor med skolbibliotek och skolbibliotekarie har elever med bättre studieresultat. Tyvärr finns det många elever idag som varken har ork eller lust till läsning och således faller deras resultat. Många fler når på grund av språksvaghet inte godkänt. Då behövs ett skolbibliotek mer än någonsin där engagerade lärare och skolbibliotekarier tillsammans strävar mot samma mål: att öka elevernas läsförståelse - nyckeln till hela skolans verksamhet.

Så vad är det Vännäs försöker uppnå när de halverar skolbibliotekarietjänsterna på Vegaskolan, Vännäsby skola och Hammarskolan? Från ynkliga femtio procent till tjugofem, i praktiken innebär det att skolbiblioteket på sin höjd kan vara öppet tio timmar i veckan! (Inre tjänst är ett fundament för att kunna bedriva biblioteksverksamhet överhuvudtaget men denna är alltså inte medräknad.) De pengar man "tjänar" på detta riskerar att ätas upp av utökat behov av specialpedagoger då många elever inte får den hjälp de behöver.

Satsar man pengarna på skolbiblioteket istället samlas resurserna på ett ställe och kan användas av hela skolan med hjälp av skolbibliotekarien. Ett skolbibliotek, med elever som målgrupp och en skolbibliotekarie som känner deras behov, är alltså enligt den moderna skolans arbetssätt på inget sätt jämförbart med ett folkbibliotek, med allmänheten som målgrupp! För att säkerställa att Vännäs kommuninvånare även fortsättningsvis ger sitt (folk-) bibliotek lika höga besökstal som tidigare bör man självskrivet lägga grunden redan i grundskolan. Det borde vara lika lätt att förstå som att läsning och bibliotek går hand i hand: ett låst bibliotek betyder låsta böcker!

Skolbibliotek Norr
genom Helen Johansson-Näslund

*se till exempel Svensk Biblioteksforening, 2007:

<http://www.biblioteksforeningen.org/dpdata/nyheter/02926/files/skolbibliotekrapport.pdf>